

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่ 1 เหตุผลความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	4
1.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา	5
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	5
1.6 ระเบียบวิธีการศึกษา	5
บทที่ 2 กรอบความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม	8
2.1.1 การปฏิวัติอุตสาหกรรม	14
2.1.2 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม	15
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	16
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	18
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการผลิต	20
2.4.1 ตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืน	22
2.4.2 ผลกระทบของผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าต่อสิ่งแวดล้อม	23
2.5 สรุปสาระสำคัญจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนที่ศึกษา	28
3.1 ประวัติความเป็นมาของตำบลทุ่งกล้วย	28
3.1.1 การอพยพตั้งถิ่นฐานของพ่อค้าวัวต่าง	29
3.1.2 ลักษณะที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ	31
3.1.3 การแบ่งเขตการปกครอง	31
3.1.4 ทำเนียบผู้ปกครองตำบลทุ่งกล้วย	33
3.1.5 ปฏิทินงานเทศกาลประจำปี	34
3.1.6 การประกอบอาชีพและรายได้	34
3.1.7 ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้	35
3.2 ประวัติความเป็นมาของกลุ่มทอผ้าไทลื้อตำบลทุ่งกล้วย	36
3.2.1 การรวมกลุ่มทอผ้าของชาวบ้าน	38
3.2.2 การจัดองค์กรการผลิต : การบริหารจัดการกลุ่ม	40
3.2.3 บทบาทและการเข้ามาขององค์กรพัฒนาเอกชน	41
บทที่ 4 กระบวนการผลิตสิ่งทอพื้นบ้านในชุมชน	44
4.1 วัตถุประสงค์ในการทอผ้าพื้นบ้าน	44
4.2 กระบวนการย้อมสีฝ้าย	50
4.3 กระบวนการทอผ้าเป็นผืน	55
4.4 ความเชื่อเกี่ยวกับการทอผ้าของชาวบ้าน	60
4.5 วิธีการถ่ายทอดการทอผ้าของชาวบ้าน	62
4.6 ลักษณะการผลิตผ้าทอ	63
4.7 ปัจจัยสนับสนุนในการผลิต	64
4.8 ตลาดของสิ่งทอพื้นบ้าน	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 บทวิเคราะห์ผลการศึกษา	68
5.1 การเปลี่ยนแปลงและการดำรงอยู่ของสิ่งทอพื้นบ้าน	68
5.1.1 การดำรงอยู่ของการทอผ้า	69
5.1.2 บทบาทผ้าทอพื้นบ้านในปัจจุบัน	70
5.2 กระบวนการทอผ้ากับสังคมและวัฒนธรรม	72
5.2.1 การทอผ้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	72
5.2.2 กระบวนการผลิตผ้าทอพื้นบ้านในด้านวัฒนธรรม	73
5.2.3 กระบวนการทอผ้ากับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ	76
5.3 กระบวนการผลิตสิ่งทอพื้นบ้านที่มีผลในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	79
5.3.1 กระบวนการย้อมสีผ้าโดยใช้สีธรรมชาติและเส้นฝ้ายปลูกเอง	79
5.3.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต	81
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและ ข้อเสนอแนะ	84
6.1 บทสรุป	84
6.2 ข้อเสนอแนะ	87
6.3 ข้อคิดเห็น	90
6.4 แนวทางการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป	91
บรรณานุกรม	92
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา	96
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ร่วมเวทีเสวนา	104
ภาคผนวก ค สีย้อมธรรมชาติ	105
ภาคผนวก ง วิถีชีวิตของชาวบ้าน	108
ประวัติผู้เขียน	120

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลกระทบเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์ทำจากผ้าทอไทลื้อต่อสิ่งแวดล้อม	24
2	ข้อมูลหมู่บ้าน หลังคาเรือนและประชากร ในเขตตำบลทุ่งกล้วย กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา	33
3	รายนามผู้ประกอบการตำบลทุ่งกล้วย กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา	34
4	จำนวนสมาชิกกลุ่มผ้าทอไทลื้อตำบลทุ่งกล้วย กิ่งอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา	39
5	แสดงการทอผ้าในฐานะที่เป็นกระบวนการผลิตทางสังคม	74
6	แสดงการแบ่งงานกันทำระหว่างเพศในกระบวนการทอผ้า	75

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ที่ตั้งและเขตติดต่อของตำบลทุ่งกล้วย ถึงอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา	32
2	การหีบฝ้าย	46
3	การตีฝ้ายให้ฟู	46
4	กระดานล้อ	47
5	การปั่นฝ้าย	47
6	การเปียฝ้าย	48
7	การกวักฝ้าย	48
8	โวน์ลำเครือ หรือปั่นดุม	49
9	การดัมฟอกไขมัน	52
10	การย้อมสีธรรมชาติ	53
11	การกระตุ้นสี	55
12	การเก็บเข้าน้อย	56
13	การเก็บเขาใหญ่	56
14	การมัดเส้นด้าย	57
15	การทอผ้าด้วยกี่พื้นเมือง	58
17	การทอผ้าด้วยกี่กระตุก	58

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการศึกษา	5
2	ขั้นตอนการเตรียมฝ้ายเพื่อทอแบบดั้งเดิม	45
3	กระบวนการย้อมสีฝ้าย	51
4	กระบวนการทอผ้าเป็นผืน	55
5	ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของระบบต่างๆ ของชุมชน	78
6	กระบวนการย้อมสีฝ้าย โดยใช้สีธรรมชาติ และเส้นฝ้ายปลูกเอง	81